

Samarbejde med foreninger og frivillige om styrkelse af velfærdsområdet

Indledende arbejde for afdækning af frivillige indsatser på velfærdsområdet

Furesø Kommune arbejder med mange gode initiativer for at styrke velfærdsområdet. Der arbejdes bl.a. på at skabe et tættere samarbejde mellem daginstitutioner, skoler og plejehjem med mulighed for besøgsdage eller at få kulturinstitutionerne til at afvikle undervisning på skolerne. Alt sammen gode initiativer, som der fortsat bør arbejdes på. Dette notat vil dog tage udgangspunkt i kommunale samarbejdsforløb sammen med frivillige. I Furesø Kommunens budget for 2023-2024 er der et specifikt ønske om at "der igangsættes et målrettet arbejde for at fremme samarbejdet med foreningerne i relation til løsning af velfærdsopgaver indenfor sundhed, genoptræning, aktiviteter for ældre og inklusion af børn." Med udgangspunkt i det, er der blevet igangsat et indledende arbejde med at afdække centrenes indsatser på velfærdsområdet, som er blevet afviklet i samarbejde med frivillige. Interne samarbejdsforløb mellem kommunale enheder om velfærdsopgaver er således ikke taget med i denne afdækning, således vil fx samarbejdet mellem Furesø Musikskole og Lille Værlose skole om et forløb for deres autismeafdeling ikke blive inddraget.

Konkretisering af frivillige samarbejdsforløb

Center for Børn og Voksne, Center for Borgerservice og Kultur, Center for Sundhed og Seniorliv og Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse har kortlagt deres indsatser med frivillige aktører som er med til at løfte velfærdsopgaver (se *Bilag 1: Oversigt over eksisterende samarbejde med foreninger og frivillige*). Oversigten over udvalgte samarbejder synliggjorde at der på tværs af centrene samarbejdes med forskellige typer af frivillige. På baggrund af denne afdækning blev det klart at de frivillige er inddelt i fire grupperinger:

- Folkeoplysende foreninger (kultur, idræt og spejder)
- Humanitære foreninger (foreninger, der arbejder med socialt udsatte, ensomme, flygtninge eller mennesker med handicap eller sygdomme på tværs af alder)
- Fællesskaber
- Enkeltpersoner

Derudover varierer graden af kommunal involvering, som derfor ligeledes kan inddeles i grupper således:

1. Lav grad af kommunal involvering:
Kommunen stiller lokaler til rådighed som de frivillige kan anvende til at udføre en frivillig opgave. (Fx alm. Foreningsaktivitet – typisk i regi af Kultur og Fritid) eller kommunen henviser borgere til en indsats (fx børneområdet som samarbejder med Røde Kors om julehjælp eller familievenner)
2. Mellem grad af kommunal involvering:
Kommunen har dedikeret en eller flere kontaktpersoner som ofte har en koordinerende rolle fx ved at booke lokaler, koordinere forløb, understøtte kommunikationen om tilbuddet, osv. (Fx Madfællesskab i regi af Frivilligcenteret og hjemmeplejen, afdelingen for socialpsykiatri og udsatte borgeres samarbejde med SIND om musikaktiviteter eller ældreområdets aftale om naturaktiviteten KOMUD som er en indsats for demensramte)
3. Høj grad af kommunal involvering:
Kommunen har et mere formaliseret samarbejde med de frivillige, understøtter i koordineringen og indsatsen vil ofte kræve en del kommunale personaleressourcer til at understøtte den fælles indsats med de frivillige, og hvor kommunens medarbejdere medvirker til gennemførelse af aktiviteterne (Fx Demenscafeen i regi af Frivilligcenteret). For nogle af samarbejdsforløbene vil der være indgået en partnerskabsaftale som giver en gensidig forpligtelse mellem de frivillige og kommunen (fx Børn og voksnes samarbejde med Børns Vilkår) og enkelte vil også kræve en særskilt økonomisk ramme til at understøtte indsatsen (fx Skoleafdelingens Åben skole-forløb og Kultur og Fritidsafdelingens indsats med fritidsvejledning).

Modeller for samarbejde med frivillige

På baggrund af centrenes afdækning af udvalgte samarbejdsindsatser blev disse indsat på en matrix baseret på typen af frivillige samt graden af kommunal involvering. De forskellige karakteristika for hver enkelt kvadrant blev beskrevet, hvilket har gjort det muligt at skitserer en konkret model for samarbejde med frivillige på baggrund af typen af frivillige der samarbejdes med samt graden af kommunal involvering (se *Bilag 2: Modeller til samarbejde med frivillige*).

Første kvadrant: Samarbejde med folkeoplysende og humanitære foreninger med høj kommunal involvering

Samarbejdsforløb i denne kvadrant kræver ofte at der afsættes de passende personaleressourcer samt en økonomisk ramme fx til aflønning af instruktører. Ved samarbejdsforløb i denne kvadrant vil det ofte være muligt at få indflydelse på indsatsens forløb, samt der kan forventes en løbende registrering og evaluering. I nogle tilfælde vil der være indgået en

partnerskabsaftale med de frivillige. Ved at indgå en partnerskabsaftale erklærer begge partner, at de ønsker at indgå et samarbejde om en specifik indsats. I aftalen kan der være en forpligtelse til fx at afsætte personaleressourcer eller yde understøttelse ved fondsansøgning.

Anden kvadrant: Samarbejde med fællesskaber og enkeltpersoner med høj kommunal involvering

Samarbejdsforløb i denne kvadrant kræver en høj grad af kommunale personaleressourcer som fx kan hjælpe med planlægning og afvikling af indsatsen. Det kræver i mindre grad en særskilt økonomisk ramme, da de fleste frivillige inden for denne type samarbejdsforløb ikke aflønnes. Her er det ligeledes muligt at have indflydelse på indsatsen forløb, få en løbende registrering og evaluering. Ved samarbejde i denne kvadrant ses ofte en stor grad af lokale samarbejdsforløb, altså forløb med frivillige der er geografisk tæt placeret.

Tredje kvadrant: Samarbejde med folkeoplysende og humanitære foreninger med lav kommunal involvering

Samarbejdsforløb i denne kvadrant kræver ofte et samarbejde med større organisationer som har en struktur for deres frivillige arbejde, fx Red Barnet, Røde Kors, Ældresagen eller de større folkeoplysende foreninger. Det kræver ofte få kommunale personaleressourcer, hvilket også betyder at der ikke kan forventes den samme indflydelse på indsatsen, løbende registrering eller evaluering, som ved høj kommunal involvering.

Fjerde kvadrant: Samarbejde med fællesskaber og enkeltpersoner, hvor der er lav kommunal involvering

Samarbejdsforløb inden for denne kvadrant kræver en økonomisk ramme fx puljemidler, og det er primært indsatser som der henvises til. Det kræver således få kommunale personaleressourcer, og der kan derfor ikke forventes den samme grad af registrering, evaluering eller indflydelse på indsatsen, som ved høj kommunal involvering. Ved samarbejde i denne kvadrant ses ofte en stor grad af lokale samarbejdsforløb, altså forløb med frivillige der er geografisk tæt placeret.

Kvadranterne bruges som redskab til at opnå det gode samarbejde

De fire kvadranter repræsenterer hver deres model for at samarbejde med frivillige, og modellerne kan praktisk bruges til at afdække hvilke opmærksomhedspunkter der bør være ved et konkret samarbejde med frivillige. Ønskes der fx et samarbejde med en af de større frivillige organisationer, som selv står for størstedelen af indsatsen, så bør der fra start af også være en opmærksomhed på, at det vil være svært at stille krav til indsatsens forløb, registrering undervejs eller at forvente en fyldestgørende evaluering ved årets udgang. Til gengæld kræver det få medarbejderressourcer.

Fra det forudgående arbejde med at skabe et overblik over eksempler på eksisterende samarbejdsforløb kan der hentes inspiration til at starte nye samarbejdsforløb op med frivillige (se *Bilag 1: Oversigt over eksisterende samarbejde med foreninger og frivillige*).

Det videre forløb

Det videre forløb vil foregå i to dele, en intern del hvor centrene ser på hvordan de kan styrke deres samarbejde med frivillige omkring velfærdsopgaver, samt en del der er målrettet de frivillige for at få deres input til hvordan det bliver nemmeste og mest inspirerende at have samarbejdsforløb med kommunen.

Internt fokus på at styrke de gode og lokale samarbejdsforløb

Som det ses af *Bilag 1: Oversigt over eksisterende samarbejde med foreninger og frivillige* findes der allerede mange gode samarbejdsforløb med frivillige om at styrke velfærdsopgaverne i Furesø. Disse er opstået på baggrund af opsøgende arbejde og dialog med de frivillige, hvilket bør fortsætte. Er en daginstitution interesseret i et samarbejde med den lokale gymnastikforening, så vil den nemmeste og hurtigste vej fortsat være at kontakte foreningen og sætte en aftale op. Lederne i de relevante centre bør informere og opfordre deres medarbejdere til at se på mulighederne i lokalområdet. Lederne kan søge inspiration fra den indledende afdækning og udvælge eksempler som kunne være af særlig relevans for afdelingen.

Endvidere kan hvert center afholde et afdelingsmøde/ledermøder, hvor der drøftes:

- 1)
 - a) Relevante og nødvendige arbejdsområder i centret, hvor der vil kunne indgås samarbejde med frivillige om velfærdsopgaver.
 - b) Hvilke af disse opgaver ønsker vi at prioritere og fastholde ved hjælp af samarbejde med frivillige.

- 2)
 - a) Hvilke af kvadranterne der ud fra afdelingens prioriteringer og ressourcer der ønskes at arbejdes med. Har afdelingen fx mulighed for at give støtte til foreninger via puljer, så kan de folkeoplysende foreninger være en mulighed.
 - b) Hvorvidt nogle af de eksisterende tilbud kan udbredes til andre områder. Fx kan dagtilbudsområdet se på om Ældresagen kan have besøg i flere daginstitutioner eller ældreområdet kan se på om

flere plejehjem kan få besøg af enkeltpersoner til klaverspil og sang.

- c) Overvej om der i tilknytning til jeres center kan inddrages fx forældregrupper eller pårørende grupper til at støtte op om samarbejdet med frivillige.

- 3) Hvilke muligheder der findes i lokalområdet, og hvem der har ansvaret for at tage kontakt. Det bør holdes nemt og ikke virker bureaukratisk for de frivillige at indgå i samarbejdet.

Samarbejde med frivillige kræver ressourcer, og det er derfor nødvendigt at ledelsen prioriterer opgaven og sørger for at samle op. Punktet bør løbende indgå på centrets dagsorden. Alle centre/afdelinger bør have haft deres første drøftelse om dette inden sommerferien 2023.

Gå hjem-møde med foreningerne

Furesø Kommune ønsker at indgå et endnu tættere samarbejde med foreninger og andre frivillige omkring at bidrage til velfærdsområdet i Furesø. Furesø Kommune ønsker derfor at invitere de frivillige ind til en dialog om, hvordan der kan skabes de bedste rammer for, at de frivillige kan byde ind med deres indsatser.

Gå hjem-mødet vil byde på en drøftelse af rammerne for samarbejdet mellem kommunen og de frivillige. Mødets temaer vil være "Matchmaking mellem frivillige og den rette kommunale afdeling" og "Rekruttering af frivillige til styrkelse af velfærdsområdet". Se udkast til program samt delta-gerliste i *Bilag 3: Gå hjem-møde for frivillige*. Mødet planlægges til forsommeren 2023.

Forvaltningsmæssig fokus

Der bør oprettes en fælles medarbejderhjemmeside som kan bruges til at arbejde med modellerne samt til at søge information og inspiration til samarbejdsforløb med frivillige. Denne bør lægges tilgængelig for alle medarbejdere før centrene påbegynder deres arbejde med frivilligindsatser.

Ligeledes bør der være en fælles indsats på tværs af centrene med at synliggøre de kommunale puljer som kan søges af frivillige.